

КЛІНІЧНИЙ РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В ГЕРОНТОЛОГІЇ

Викладач: кандидат медичних наук, доцент Позмогова Наталія Василівна

Кафедра: фізичної терапії, ерготерапії, IV корпус, ауд. 301

E-mail: nat.pozmogova@gmail.com

Телефон: (061) 228-75-53 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)

Освітня програма, рівень вищої освіти:	Фізична терапія, ерготерапія магістр						
Статус дисципліни:	Нормативна						
Кредити ECTS	2	Навч. рік:	2020-21	Рік навчання	4	Тижні	12
Кількість годин	108	Кількість змістових модулів¹	2	Лекційні заняття – 10 Практичні заняття – 20 Самостійна робота – 78			
Вид контролю:	Залік						
Посилання на курс в Moodle	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11082						
Консультації: щочетверга, IV корпус, ауд. 301 або за попередньою домовленістю чи ел.поштою							

ОПИС КУРСУ

Курс має *на меті* ознайомити студентів з основними теоретичними знаннями про вікові особливості структури та функціонування органів та систем, особливості клінічних проявів захворювань у осіб похилого та старечого віку, а також сформувати у студентів практичні навички проведення програми фізичної терапії з урахуванням потреб осіб похилого віку. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати основні захворювання осіб похилого та старечого віку, методики обстеження, загальну характеристику засобів фізичної терапії та методичні особливості їх застосування у геронтології.

Інтерактивний формат курсу орієнтований на розвиток важливих для фахівця навичок ефективної усної комунікації.

Виконання групових практичних завдань спонукає студентів до розвитку навичок командної роботи. Використання новітніх засобів реабілітації під час виконання практичних завдань розвине професійні компетенції здобувачів вищої освіти.

надання студенту необхідних теоретичних знань.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення курсу студент **зможє:**

- будувати процес реабілітації, спираючись на знання психофізичних особливостей осіб похилого та старечого віку;
- робити обстеження тону м'язів, амплітуди рухів, функціональної мобільності, координації рухів, чутливості, рефлексів, свідомості, сприймання тощо;
- складати реабілітаційну програму;
- практично використовувати засоби фізичної терапії для відновлення сили, координації, зменшення тону м'язів тощо у осіб похилого та старечого віку;

¹ 1 змістовий модуль = 15 годин (0,5 кредита ECTS)

- розрахувати індивідуально потрібне навантаження з урахуванням віку, фізичного стану, наявності супутніх розладів, маючи на меті повернення пацієнта до активного та здорового способу життя.
- безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, проводити контроль основних життєвих показників у осіб похилого та старечого віку,
- оцінювати результати виконання програм фізичної терапії, використовуючи відповідний інструментарій та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Презентації лекцій, плани семінарських занять, методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань розміщені на платформі Moodle:

<https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11082>

КОНТРОЛЬНІ ЗАХОДИ

Поточні контрольні заходи (має 60 балів):

Поточний контроль передбачає такі **теоретичні** завдання:

- Усне опитування за темою дисципліни (лекції, статті, презентації, тези, книги).
- Поточний тестовий контроль 2 рази протягом вивчення навчальної дисципліни за розробленими комплексними тестовими завданнями у системі електронного навчання «MOODLE» та включає оцінку відповіді на 10 тестових завдань, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал. Поточний контроль передбачає такі **практичні** завдання:

Робота у групі над розв'язанням практичного завдання, поставленого викладачем (має 3 бали) – на кожному практичному занятті.

Письмова контрольна робота (має 8 балів) – двічі на семестр, наприкінці кожного змістового модулю курсу. Контрольна робота складається з двох питань (має 4 бали кожне) – теоретичного (дати визначення терміну, розкрити сутність поняття) та практичного.

Підсумкові контрольні заходи (має 40 балів):

Теоретичний підсумковий контроль – має 20 балів проводиться онлайн на платформі Moodle.

Підсумковий тестовий контроль за розробленими комплексними тестовими завданнями у системі електронного навчання «MOODLE» включає оцінку відповіді на 10 тестових завдань, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

Підсумкове індивідуальне завдання у вигляді презентації за обраною темою. Її обговорення відбуватиметься на двох останніх заняттях. Презентації мають бути підготовлені в Power Point або Prezi форматах, до 10 слайдів.

Критерії оцінювання підсумкового індивідуального завдання:

- 1) завдання виконано у повному обсязі, без стилістичних, орфографічних і граматичних помилок, використана професійна лексика, словниковий запас різноманітний і релевантний, презентація відповідає змісту теми та логічно ілюструє її – 10-7 балів;
- 2) завдання виконано частково, з лексичними, орфографічними і граматичними помилками, презентація не відображає змісту теми в повному обсязі, частково ілюструє її – 6-4 балів;
- 3) завдання виконано з великою кількістю помилок, словниковий запас одноманітний, презентація або не відповідає змісту теми, або взагалі відсутня – 3-0 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
Силабус навчальної дисципліни

A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

Контрольний захід		Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль (max 60%)			
	<i>Групова робота на семінарі</i>	<i>Семінари 1,2,3,4</i>	12
	<i>Письмова контрольна робота</i>	<i>Тиждень 5</i>	8
	<i>Поточний тестовий контроль</i>	<i>Тиждень 5</i>	10
	<i>Групова робота на семінарі</i>	<i>Семінари 5,6,7,8</i>	12
	<i>Письмова контрольна робота</i>	<i>Тиждень 10</i>	8
	<i>Поточний тестовий контроль</i>	<i>Тиждень 10</i>	10
Підсумковий контроль (max 40%)			
	<i>Залік</i>		20
	<i>Захист індивідуального дослідницького завдання</i>		10
	<i>Підсумковий тестовий контроль</i>		10
	Разом		100%

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема заняття	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1			
Тиждень 1 Лекція 1	Закономірності процесу старіння. Вікові зміни органів і систем під впливом процесу старіння.		
Тиждень 1 Семінар 1	Вікова періодизація життя. Календарний (хронологічний) і біологічний вік.	Опитування за темою лекції 1. Визначити біологічний вік за методикою Опанасенко.	3

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
Силабус навчальної дисципліни

Тиждень 2 Лекція 2	Система об'єктивізації фізичного та психологічного стану осіб старших вікових груп. Шляхи збільшення тривалості життя. Фізіологія і гігієна харчування людей похилого і старечого віку. Геродієтика.		
Тиждень 2 Семінар 2	Комплексна геріатрична оцінка пацієнта.	Опитування за темою 2. Керуючись картою "Комплексна геріатрична оцінка пацієнта" складіть алгоритм комплексної геріатричної оцінки стану пацієнта.	3
Тиждень 3 Лекція 3	Розробка індивідуальних програм фізичної терапії для пацієнтів геронтологічного профіля.		
Тиждень 3 Семінар 3	Режим харчування і тривалість життя людини.	Опитування за темою 3. З'ясувати особливості харчування осіб похилого віку. Презентація за темою заняття.	3
Тиждень 4 Семінар 4	Відновлювальна терапія: ЛФК, фізіотерапія, лікування на курортах.	З'ясувати особливості складання індивідуальних програм фізичної терапії в залежності від функціонального стану, віку, наявності патологічних станів, показників гемодинаміки, дихального апарату, опорно-рухового апарату, побажань пацієнтів. Підготувати презентацію за темою заняття.	3
Тиждень 5 Поточний контроль		Поточний тестовий контроль Письмова контрольна робота	18
Змістовий модуль 2			
Тиждень 6 Лекція 4	Особливості захворювань та фізичної терапії при порушенні опорно-рухового апарату у осіб літнього віку		
Тиждень 6 Семінар 5	Методи та засоби фізичної терапії у осіб літнього віку при порушенні опорно-рухового апарату	Опитування за темою 4. Надати класифікацію захворювань опорно-рухового апарату у осіб старших вікових груп. З'ясувати особливості проведення фізичної терапії у осіб літнього віку.	3
Тиждень 7 Семінар 6	Реабілітаційні заходи стосовно осіб старших	З'ясувати особливості перебігу захворювань бронхолегеневої	3

	вікових груп із захворюваннями бронхолегеневої системи.	системи осіб старших вікових груп. Надати класифікацію захворювань бронхолегеневої системи осіб старших вікових груп.	
Тиждень 8 Лекція 5	Особливості відновлювального процесу після ураження нервової системи осіб старших вікових груп		
Тиждень 8 Семинар 7	Фізична терапія у осіб похилого віку, що перенесли інсульт	Опитування за темою лекції 5. Засвоїти особливості фізичної терапії осіб літнього віку, які перенесли інсульт	3
Тиждень 9 Семинар 8	Фізична терапія у осіб похилого віку з серцево-судинною патологією.	Особливості та вимоги до фізичної терапії осіб старших вікових груп з серцево-судинною патологією.	3
Тиждень 10 Поточний контроль		Поточний тестовий контроль Письмова контрольна робота	18
Підсумковий контроль		Залік	40

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Книги:

1. Богдановська Н.В. Фізична реабілітація хворих різних нозологічних груп : навч. посіб. для студ. ф-ту фіз. вих-ня спец. "Фізична реабілітація" реком. МОНУ / Н. В. Богдановська, І. В. Кальонова. - Запоріжжя : ЗНУ, 2011. - 314 с.
2. Визначення функціонального віку та темпів старіння людини: Методичні рекомендації. - Київ., 1996. – 89с.
3. Калюжна Є.М. Геронтологія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. рек. МОНУ / Є. М. Калюжна. - Запоріжжя : А-плюс, 2011. - 124 с.
4. Слободян Л.М., Лобода В.Ф., Процайло Н.Б. Діагностика захворювань та реабілітація дітей. – Т.: Укрмедкнига, 2014. – 614 с.

Інформаційні ресурси

1. Реабілітація, лікувальна фізкультура, ерготерапія [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://reabilitaciya.org/travmy.html>
2. Асоціація спеціалістів з сенсорної інтеграції [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://sensint.ru/>
3. Медична інформаційна мережа [Електронний ресурс].-Режим доступу: <http://www.medicinform.net/human/fisiology.htm>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ²

² Тут зазначається все, що важливо для курсу: наприклад, умови допуску до лабораторій, реактивів і т.д. Викладач сам вирішує, що треба знати студенту для успішного проходження курсу!

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на Moodle: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодици JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Cisco Webex та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці

курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу tupakhina@znu.edu.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2020-2021

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2020-2021 н. р. (зіпосилання на сторінку сайту)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до *Положення про організацію та методу проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається *Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються *Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється *Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті*: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються *Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/ycyfws9y>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: *Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; *Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ*: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): [HTTPS://MOODLE.ZNU.EDU.UA](https://MOODLE.ZNU.EDU.UA)

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами:

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ, ЗДОРОВ'Я ТА ТУРИЗМУ
Силабус навчальної дисципліни

-
- для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна
  - для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович
- У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.
Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>.